

Arteriálny vred predkolenia

Pokročilé štádium periférneho arteriálneho ochorenia, ktoré spôsobuje znížené prekrvenie dolných končatín a vedie k vzniku bolestivého kožného defektu – arteriálneho vredu.

Charakter bolesti

Klaudikačná bolesť – vzniká pri chôdzi, núti pacienta spomaliť alebo zastaviť, po odдыхu ustupuje v priebehu niekoľkých minút.

Pokožová bolesť – objavuje sa najmä v noci v ľahu, úlava nastáva po spustení končatiny z postele alebo postavení sa.

Bolesť je často intenzívna, páľivá, bodavá, zhoršuje sa pri zdvihnutí končatiny a zlepšuje sa pri jej zvesení dolu.

Typické prejavy:

- výrazné kožné zmeny (rubor, petechie, dermatomykózy, cyanóza prstov, gangréna) najmä na akrálnych častiach končatiny – prsty, priestory medzi prstami, päta, prípadne oblasti tlaku obuvi
  - chladné nohy, kŕče, strata ochlpenia, zhrubnuté nechty a iné prejavy ischémie
- Arteriálny vred predkolenia sa vyskytuje u pacientov vo vyššom veku, pri dlhotrvajúcom vysokom krvnom tlaku. Najčastejšia lokalizácia je v oblasti prstov, päty, vonkajšej strany členka, či v mieste tlaku obuvi nad kostným výčnelkom.

Postup ošetrovania nehojacej rany – stručný odporúčaný štandard

1. **Pripravte si všetky potrebné pomôcky**
2. **Umyte si ruky, nasadte jednorazové rukavice**
3. **Uložte pacienta do vhodnej polohy** na ošetrovanie
4. **Obväz odstráňte šetrne**, v prípade zaschnutia navlhčíte roztokom a nechajte pôsobiť
5. **Krytie snímajte opatrne**, kožu v okolí rany fixujte prstami
6. **Vymeňte rukavice za nové**
7. **Ranu opláchnite ordinovaným roztokom** / jemnou sprchou vlažnej vody
8. **Ošetríte ranu sterilnými gázami navlhčenými roztokom** – šetrne, aby nedošlo k poškodeniu tkaniva a bolesti
9. **Očistíte okolie rany, osušte**, podľa potreby aplikujte ochranný krém
10. **Na ranu priložte odporúčané krytie** podľa ordinácie
11. **Pri presakovaní** doplňte savé krytie
12. **Krytie zafixujte obväzom** / leukoplastom
13. **Použitý materiál zlikvidujte** podľa predpisov
14. **Umyte si ruky, ošetríte pokožku krémom**

Pri arteriálnom vrede nie je vhodná kompresívna terapia.

Odporúčania pre pacienta

- Preväzy **každých 24–48 hodín**, alebo skôr pri presakovaní, bolesti či dyskomforte.
- Pri lokálnom ošetrovaní používať materiál podľa **ordinácie lekára**.
- Pri bolesti je vhodné užiť **ordinované analgetikum 30 minút pred ošetrovaním**.
- Nutné **pravidelné kontroly u špecialistu**, spolupráca s ADOS.

Prevenčia arteriálnych vredov a recidív

- Úprava životosprávy – **nefajčiť, redukcia hmotnosti**, zvýšenie fyzickej aktivity.
- **Strava s nízkym obsahom tukov**, dostatok ovocia a zeleniny.
- Pravidelná starostlivosť o nohy, hygiena, výber **správnej veľkosti a typu obuvi**.
- **Prevenčia otlakov**, vhodná pedikúra.